

**Wymagania edukacyjne
z historii w klasach I, II i III
Gimnazjum im. Stefana kard. Wyszyńskiego w Sułkowicach**

Klasa I

Ocena	Wymagania szczegółowe na konkretne oceny
celujący	<p>- wykazanie się wiedzą i umiejętnościami na stopień bardzo dobry oraz dysponowanie wiedzą wykraczającą poza treści obowiązkowe, a w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> • świadomość ciągłości kulturowej i trwałości ludzkich osiągnięć: starożytność - współczesność • dostrzeganie związków pomiędzy kulturą grecką i rzymską a kulturą współczesną (olimpiady, teatr, mitologia, literatura i sztuka) <p>- osiąganie sukcesów w konkursach szkolnych i pozaszkolnych (w małopolskim konkursie historycznym oraz innych konkursach historycznych na różnych szczeblach)</p> <p>- branie udziału w apelach i akademiach promujących postawy patriotyczne oraz prezentujących historię Polski</p> <p>- realizacja z pomocą nauczyciela dodatkowych tematów z podręcznika wykraczających poza podstawę programową zawierających się w następujących zagadnieniach: (Jak zbadano pochodzenie człowieka?, Jak odczytano pismo Egipcjan?, Jak wyglądały cuda świata starożytnego?, Jak poznano pochodzenie Etrusków?, Jak odkryto Pompeje?, Jakie są sekrety tkaniny z Bayeux?, Kto spisywał dzieje Polski?)</p> <p>- realizacja wybranych przez ucznia zagadnień z historii, według jego zainteresowań po ich zaaprobowaniu przez nauczyciela</p>
bardzo dobry	<p>- samodzielne porządkowanie wydarzeń w kolejności chronologicznej</p> <p>-świadomość wpływu wynalazków technicznych na sposób życia człowieka,</p> <p>-poznanie roli archeologii w rekonstrukcji dawnych dziejów</p> <p>- ocena udziału Greków i Rzymian w kształtowaniu się kultury śródziemnomorskiej,</p> <p>- ocena zasad demokracji ateńskiej,</p> <p>- szeroka znajomość różnic pomiędzy demokracją ateńską i współczesną</p> <p>-określenie cech i okoliczności powstania kultury hellenistycznej, rzymskiej i średniowiecznej</p> <p>- przedstawienie ponadczasowych wartości filozofii greckiej rzymskiej i średniowiecznej</p> <p>- dostrzeganie związków między islamem, judaizmem i chrześcijaństwem</p> <p>- znajomość wpływu islamu na średniowieczną Europę</p> <p>- samodzielne omówienie procesu kształtowania się państw średniowiecznej Europy</p> <p>- wyjaśnianie dat i pojęć z uwzględnieniem ducha omawianego okresu (starożytność, wczesne średniowiecze)</p> <p>-pokazywanie na mapie wszystkich ściennej i konturowej wszystkich państw, bitew, terytoriów spornych przepisanych programem nauczania</p> <p>- wskazanie na proces kształtowania się monarchii wczesnofeudalnych w Europie Zachodniej i Środkowej</p> <p>- charakterystyka historyczna państw słowiańskich, powstałych w Europie Środkowo - Wschodniej</p> <p>- rozumienie procesów zachodzących w średniowieczu, zwłaszcza feudalizmu, walki pomiędzy wpływami Kościoła i państwa.</p> <p>-ukazanie złożoności procesu dziejowego nowopowstałego państwa polskiego w latach 966 – 1138</p> <p>- wskazywanie na mapie kształtowania się granic państwa wczesnopiastowskiego</p> <p>-korzystanie z różnych źródeł informacji</p> <p>-samodzielne formułowanie i definiowanie pojęć</p> <p>-formułowanie i rozwiązywanie problemów historycznych</p> <p>-rozróżnianie prawdy historycznej od fikcji</p> <p>-argumentowanie swoich wypowiedzi, formułowanie sądów i opinii</p>
dobry	<p>- porządkowanie wydarzeń w kolejności chronologicznej</p> <p>-świadomość wpływu wynalazków technicznych na sposób życia człowieka</p> <p>- świadomość ciągłości kulturowej i trwałości ludzkich osiągnięć</p>

	<p>-poznanie roli archeologii w rekonstrukcji dawnych dziejów</p> <p>-dostrzeganie podstawowych związków pomiędzy kulturą grecką a kulturą współczesną (olimpiady, teatr, mitologia, literatura i sztuka),</p> <p>- ocena zasad demokracji ateńskiej,</p> <p>- znajomość różnic pomiędzy demokracją ateńską i współczesną</p> <p>-określenie ważniejszych cech kultury hellenistycznej, rzymskiej i średniowiecznej</p> <p>- znajomość wpływu islamu na średniowieczną Europę</p> <p>- omówienie procesu kształtowania się państw średniowiecznej Europy</p> <p>- wyjaśnianie najważniejszych dat i pojęć z uwzględnieniem ducha omawianego okresu (starożytność, wczesne średniowiecze)</p> <p>-pokazywanie na mapie ściennej i konturowej ważniejszych państw, bitew, terytoriów spornych przepisanych programem nauczania</p> <p>- wskazanie na proces kształtowania się monarchii wczesnofeudalnych w Europie Zachodniej i Środkowej</p> <p>- charakterystyka historyczna państw słowiańskich, powstałych w Europie Środkowo - Wschodniej</p> <p>- rozumienie procesów zachodzących w średniowieczu, zwłaszcza walki pomiędzy wpływami Kościoła i państwa.</p> <p>-ukazanie złożoności procesu dziejowego nowopowstałego państwa polskiego w latach 966 – 1138</p> <p>- wskazywanie na mapie kształtowania się granic państwa wczesnopiastowskiego</p> <p>-porządkowanie faktów według kryterium czasu i przestrzeni</p> <p>-selekcjonowanie faktów i wydarzeń</p> <p>-samodzielne czerpanie wiedzy z różnych źródeł informacji</p> <p>-poprawne posługiwanie się mapą</p> <p>-poprawne analizowanie tekstów źródłowych</p>
dostateczny	<p>- porządkowanie wydarzeń w kolejności chronologicznej</p> <p>- umiejętność określania podstawowych ludzkich osiągnięć</p> <p>-poznanie roli archeologii w rekonstrukcji dawnych dziejów</p> <p>-określenie podstawowych cech kultury hellenistycznej, rzymskiej i średniowiecznej</p> <p>- znajomość podstawowych zasad islamu</p> <p>- wskazanie najważniejszych państw Europy średniowiecznej</p> <p>- wyjaśnianie podstawowych dat i pojęć omawianego okresu historycznego</p> <p>-pokazywanie na mapie ściennej i konturowej ważniejszych państw, bitew, terytoriów spornych przepisanych programem nauczania</p>
dopuszczający	<p>- porządkowanie wydarzeń w kolejności chronologicznej</p> <p>- umiejętność określania podstawowych ludzkich osiągnięć</p> <p>-rozumienie wpływu prac archeologicznych na badania historyczne</p> <p>- znajomość podstawowych religii starożytności i średniowiecza</p> <p>- wskazanie na mapie państwa polskiego</p> <p>- wyjaśnianie najprostszych dat (776 p.n.e., 753 p.n.e., 490 p.n.e., 480 p.n.e., ok. 30 r., 313 r., 395 r., 476 r., 496 r., 800 r., 843 r., 966 r., 972 r., 1000 r., 1025r., 1076 r., 1138 r.) i pojęć (monarchia, republika, cesarstwo, demokracja, paleolit, neolit, archeologia, feudalizm, monarchia patrymonialna, chrystianizacja) omawianego okresu historycznego</p>
niedostateczny	<p>- brak opanowania podstawowych wymagań edukacyjnych, a zwłaszcza:</p> <ul style="list-style-type: none"> • brak umiejętności porządkowania wydarzeń w kolejności chronologicznej • brak umiejętności określania podstawowych ludzkich osiągnięć w cywilizacjach starożytnych • brak znajomości podstawowych religii starożytności i średniowiecza (hinduizmu, buddyzmu, taoizmu, judaizmu, religii greckiej i rzymskiej, chrześcijaństwa, islamu) • nieznanie najprostszych dat (776 p.n.e., 753 p.n.e., 490 p.n.e., 480 p.n.e., ok. 30 r., 313 r., 395 r., 476 r., 496 r., 800 r., 843 r., 966 r., 972 r., 1000 r., 1025r., 1076 r., 1138 r.) i nieumiejętność wyjaśnienia podstawowych pojęć (monarchia, republika, cesarstwo, demokracja, paleolit, neolit, archeologia, feudalizm, monarchia patrymonialna, chrystianizacja) omawianego okresu historycznego

-brak umiejętności wykonania najprostszych ćwiczeń z przeliczania czasu w historii, nawet z pomocą nauczyciela

Klasa II

Oceny	Wymagania szczegółowe na konkretne oceny
celujący	<p>- wykazanie się wiedzą i umiejętnościami na stopień bardzo dobry oraz dysponowanie wiedzą wykraczającą poza treści obowiązkowe, a szczególnie:</p> <ul style="list-style-type: none">• umiejscowienie zwiastunów nowożytności (odkrycia geograficzne, renesans, reformacja) w ogólnym układzie historiozoficznym charakteryzującym dzieje ludzkości i ich wpływie na myślenie współczesnych• szczegółowa charakterystyka życia ludzkiego w średniowieczu (życie codzienne, edukacja, religijność, kultura ludowa, rycerska i mieszczańska, rozumienie państwa) i umiejętność zestawienia go z życiem ludzi współczesnych <p>- osiaganie sukcesów w konkursach szkolnych i pozaszkolnych (w małopolskim konkursie historycznym oraz innych konkursach historycznych na różnych szczeblach)</p> <p>- branie udziału w apelach i akademiach promujących postawy patriotyczne oraz prezentujących historię Polski</p> <p>- realizacja z pomocą nauczyciela dodatkowych tematów z podręcznika wykraczających poza podstawę programową zawierających się w pytaniach (Jak wyglądał piastowski orzeł?, Jaka wiedza kryje się w pieczęciach, O czym opowiadają średniowieczne katedry?, Jaką bitwę namalował Jan Matejko?, Jak działali średniowieczni szpiedzy?, Gdzie pochowano Mikołaja Kopernika?, Kto zwyciężył pod Wiedniem?)</p> <p>- realizacja wybranych przez ucznia zagadnień z historii, według jego zainteresowań po ich zaaprobowaniu przez nauczyciela</p>
bardzo dobry	<p>- charakterystyka Kościoła średniowiecznego, jego struktury i hierarchii</p> <p>- szczegółowe omówienie ewolucji ustroju średniowiecznego – od monarchii patrymonialnej do monarchii stanowej</p> <p>- przedstawienie głównych zasad funkcjonowania systemu feudalnego (drabina feudalna, zasada wielokrotnej własności)</p> <p>- charakterystyka średniowiecznego społeczeństwa stanowego</p> <p>- charakterystyka ludności wsi i miast w średniowieczu</p> <p>- opis przestrzenny średniowiecznych wsi i miast</p> <p>- omówienie genezy, przebiegu i skutków odkryć geograficznych</p> <p>- wyjaśnienie znaczenia wielkich odkryć dla Europy i odkrytych terenów</p> <p>- omówienie wpływu odkryć geograficznych na zmiany światopoglądowe w Europie</p> <p>- przedstawienie związku między odkryciami geograficznymi a potrzebami społeczno-gospodarczymi</p> <p>- wskazanie charakterystycznych cech epoki odrodzenia</p> <p>- przedstawienie osiągnięć cywilizacyjnych renesansu</p> <p>- omówienie humanistycznej koncepcji życia</p> <p>- znajomość najwybitniejszych twórców europejskiego renesansu,</p> <p>- porównanie światopoglądu średniowiecznego i renesansowego</p> <p>- opisanie cech charakterystycznych nowych wyznań</p> <p>- poznanie przyczyn reformacji i wybuchu wojen religijnych</p> <p>- wyjaśnienie roli Kościoła w walce z reformacją</p> <p>- przedstawienie skutków kontrreformacji</p> <p>posługiwanie się terminami historycznymi związanymi z omawianą epoką,</p> <p>- wskazanie na mapie terenów Rzeczypospolitej Obojga Narodów oraz miejsc bitew i terenów konfliktów z innymi państwami</p> <p>- omówienie ustroju Rzeczypospolitej szlacheckiej z uwzględnieniem wielości kultur, religii i narodowości</p> <p>- dostrzeżenie związków pomiędzy pozycją polityczną szlachty a jej potęgą ekonomiczną</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - porównanie demokracji szlacheckiej z demokracją ateńską - znajomość najwybitniejszych twórców polskiego renesansu, - omówienie przyczyn i przebiegu pierwszych wolnych elekcji. - wskazanie na mapie Anglii, Francji i nowych potęg europejskich - poznanie i rozumienie terminów historycznych związanych z danym okresem - przedstawienie nowych sposobów sprawowania władzy – monarchii parlamentarnej oraz absolutyzmu - opis kultury czasów Ludwika XIV - porównanie osiągnięć Austrii, Rosji i Prus - przedstawienie przyczyn, przebiegu i skutków wojen prowadzonych przez Polskę w XVI i XVII w. - ocena postaw szlachty polskiej podczas konfliktów z Rosją i Szwecją, - chronologiczne uporządkowanie konfliktów z Rosją, Szwecją, Turcją i Kozakami - przedstawienie kultury baroku i specyfiki polskiego sarmatyzmu - wskazywanie na mapie zmian terytorialnych po kongresie wiedeńskim oraz po powstaniach - posługiwanie się terminami historycznymi
dobry	<ul style="list-style-type: none"> - charakterystyka Kościoła średniowiecznego, jego struktury i hierarchii - ogólne omówienie ewolucji ustroju średniowiecznego – od monarchii patrymonialnej do monarchii stanowej - przedstawienie głównych zasad funkcjonowania systemu feudalnego (drabina feudalna, zasada wielokrotnej własności) - charakterystyka średniowiecznego społeczeństwa stanowego - charakterystyka ludności wsi i miast w średniowieczu - opis przestrzenny średniowiecznych wsi i miast - wskazywanie na mapie nowo odkrytych kontynentów - porządkowanie wydarzeń zgodnie z następstwem w czasie - poznanie i rozumienie terminów związanych z omawianą epoką wskazanie charakterystycznych cech epoki odrodzenia - przedstawienie osiągnięć cywilizacyjnych renesansu - omówienie humanistycznej koncepcji życia - znajomość najwybitniejszych twórców europejskiego renesansu, - porównanie światopoglądu średniowiecznego i renesansowego poznanie przyczyn reformacji i wybuchu wojen religijnych - wyjaśnienie roli Kościoła w walce z reformacją - przedstawienie skutków kontrreformacji - posługiwanie się ważnymi terminami historycznymi związanymi z omawianą epoką - wskazanie na mapie terenów Rzeczypospolitej Obojga Narodów oraz podstawowych miejsc bitew i terenów konfliktów z innymi państwami - przedstawienie nowych sposobów sprawowania władzy – monarchii parlamentarnej oraz absolutyzmu, - porównanie osiągnięć Austrii, Rosji i Prus, - przedstawienie najważniejszych przyczyn, przebiegu i skutków wojen prowadzonych przez Polskę w XVI i XVII w. - chronologiczne uporządkowanie konfliktów z Rosją, Szwecją, Turcją i Kozakami - przedstawienie kultury baroku i specyfiki polskiego sarmatyzmu.
dostateczny	<ul style="list-style-type: none"> - ogólna charakterystyka Kościoła średniowiecznego - wyjaśnienie ogólnych zasad ustroju średniowiecznego - przedstawienie ogólnych zasad funkcjonowania systemu feudalnego - charakterystyka średniowiecznego społeczeństwa stanowego - charakterystyka ludności wsi i miast w średniowieczu - wskazywanie na mapie nowo odkrytych kontynentów - porządkowanie wydarzeń zgodnie z następstwem w czasie

	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawienie osiągnięć cywilizacyjnych renesansu - omówienie humanistycznej koncepcji życia - znajomość najwybitniejszych twórców europejskiego renesansu, - porównanie światopoglądu średniowiecznego i renesansowego - poznanie przyczyn i przebiegu reformacji - wyjaśnienie roli Kościoła w walce z reformacją, - posługiwanie się ważnymi terminami historycznymi związanymi z omawianą epoką - wskazanie na mapie terenów Rzeczypospolitej Obojga Narodów oraz podstawowych miejsc bitew i terenów konfliktów z innymi państwami - przedstawienie nowych sposobów sprawowania władzy – monarchii parlamentarnej oraz absolutyzmu - przedstawienie najważniejszych przyczyn, przebiegu i skutków wojen prowadzonych przez Polskę w XVI i XVII w., - chronologiczne uporządkowanie konfliktów z Rosją, Szwecją, Turcją i Kozakami - przedstawienie kultury baroku - omówienie genezy, przebiegu i skutków zjednoczenia Włoch i Niemiec - przedstawienie głównych cech polityki kolonialnej mocarstw - określenie wpływu rozwoju przemysłu na powstanie nowoczesnego kolonializmu - wskazanie zależności między rozwojem gospodarczym świata a postępowaniem w nauce
dopuszczający	<ul style="list-style-type: none"> - wskazywanie na mapie nowo odkrytych kontynentów - charakterystyka postaci historycznych (Urban II, Konrad Mazowiecki, Henryk Pobożny, Przemysław II, Władysław Łokietek, Kazimierz Wielki, Tomasz z Akwinu, Jadwiga Andegaweńska, Władysław Jagiełło, Kazimierz Jagiellończyk, Zygmunt Stary, Zygmunt II August, królowie obieralni (elekcijni)) - porządkowanie wydarzeń zgodnie z następstwem w czasie - omówienie humanistycznej koncepcji życia - znajomość najwybitniejszych twórców europejskiego renesansu (Mikołaj Kopernik, Leonardo da Vinci, Michał Anioł) - posługiwanie się ważnymi terminami historycznymi związanymi z omawianą epoką (średniowiecze, kościół w średniowieczu, kultura i sztuka w średniowieczu, wyprawy krzyżowe, system feudalny, trójpolówka, reformacja, renesans, humanizm, absolutyzm, demokracja szlachecka, barok) - wskazanie na mapie Polski w czasach rozbitcia dzielnicowego, Władysława Łokietka, Kazimierza Wielkiego terenów Rzeczypospolitej Obojga Narodów, ośmiu zaborców - umiejętność operowania najbardziej podstawowymi datami (1095 r., 1212 r., 1226 r., 1241 r., 1295 r., 1306 r., 1320 r., 1331 r., 1333 r., 1343 r., 1364 r., 1492 r., 1517 r., 1525 r., 1555 r., 1569 r., 1573 r., 1605 r., 1610 r., 1618 – 1648 , 1648 r., 1651 r., l. 1655 – 1660, 1673 r., 1683r. , 1699r.)
niedostateczny	<ul style="list-style-type: none"> - brak umiejętności wyjaśnienia najważniejszych terminów i zagadnień omówionych na lekcjach (przypisanych ocenie dopuszczającej) a w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> • nieumiejętność wyjaśnienia pojęć (średniowiecze, kościół w średniowieczu, kultura i sztuka w średniowieczu, wyprawy krzyżowe, system feudalny, trójpolówka, reformacja, renesans, humanizm, absolutyzm, demokracja szlachecka, barok) • nieznanie podstawowych dat (1095 r., 1212 r., 1226 r., 1241 r., 1295 r., 1306 r., 1320 r., 1331 r., 1333 r., 1343 r., 1364 r., 1492 r., 1517 r., 1525 r., 1555 r., 1569 r., 1573 r., 1605 r., 1610 r., 1618 – 1648 , 1648 r., 1651 r., l. 1655 – 1660, 1673 r., 1683r. , 1699r.) nieznanie najwybitniejszych twórców europejskiego renesansu (Mikołaj Kopernik, Leonardo da Vinci, Michał Anioł, Erazm z Rotterdamu) oraz baroku (Kartezjusz, Antonio Vivaldi, Jan Sebastian Bach) -brak umiejętności rozróżnienia pomiędzy monarchią absolutną i parlamentarną -nieumiejętność wymieniania XVII wiecznych wojen Polski (wojna z Rosją, wojna z Turcją, wojna ze Szwecją, wojna z Kozakami)

Klasa III

Oceny	Wymagania szczegółowe na konkretne oceny
celujący	<p>- wykazanie się wiedzą i umiejętnościami na stopień bardzo dobry oraz dysponowanie wiedzą wykraczającą poza treści obowiązkowe, a szczególnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnienie procesu kształtowania się granic Polski w latach 1701 – 1795, 1807 – 1830 • szczegółowe ukazanie szlaku bojowego Napoleona Bonaparte i legionów polskich • szczegółowa charakterystyka frontów I wojny światowej <p>- osiąganie sukcesów w konkursach szkolnych i pozaszkolnych (w małopolskim konkursie historycznym oraz innych konkursach historycznych na różnych szczeblach)</p> <p>- branie udziału w apelach i akademiach promujących postawy patriotyczne oraz prezentujących historię Polski</p> <p>- realizacja z pomocą nauczyciela wybranych, dodatkowych tematów z historii najnowszej: charakterystyka historyczna Polski w czasach 1918 – 1939, 1945 – 2011, II wojna światowa, konflikty zbrojne świata po 1945 r., problem terroryzmu</p> <p>- realizacja wybranych przez ucznia zagadnień z historii, według jego zainteresowań po ich zaaprobowaniu przez nauczyciela</p>
bardzo dobry	<p>- wymienianie idei oświecenia i rozpoznanie ich w nauce, literaturze, architekturze i sztuce</p> <p>- charakterystyka zasady trójpodziału władzy Monteskiusza i zasady umowy społecznej Rousseau</p> <p>- porównanie reform oświeceniowych wprowadzonych w Prusach, Rosji i Austrii</p> <p>- przedstawianie przyczyn i przejawów kryzysu państwa polskiego w czasach saskich</p> <p>- wyjaśnianie zmiany położenia międzynarodowego Rzeczypospolitej w XVIII w.</p> <p>- charakterystyka projektów reform ustrojowych Stanisława Konarskiego i Stanisława Leszczyńskiego oraz dostrzeganie przejawów ożywienia w gospodarce i kulturze czasów saskich</p> <p>- przedstawienie okoliczności powstania, zadań i osiągnięć Komisji Edukacji Narodowej</p> <p>- sytuowanie w czasie I, II i III rozbioru Rzeczypospolitej i wskazywanie na mapie zmian terytorialne po każdym rozbiorze</p> <p>- rozpoznanie charakterystycznych cech polskiego oświecenia i charakterystyka przykładów sztuki okresu klasycyzmu z uwzględnieniem własnego regionu</p> <p>- sytuowanie w czasie obrad Sejmu Wielkiego oraz uchwalenia Konstytucji 3 maja; wymienianie reform Sejmu Wielkiego oraz postanowień Konstytucji 3 maja</p> <p>- wyjaśnienie okoliczności zawiązania konfederacji targowickiej i ocena jej następstw</p> <p>- przedstawienie celów i następstw powstania kościuszkowskiego</p> <p>- rozróżnianie wewnętrznych i zewnętrznych przyczyn upadku Rzeczypospolitej</p> <p>- przedstawienie przyczyn i następstw wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych</p> <p>- opis i ocena wkładu Polaków w walkę o niepodległość Stanów Zjednoczonych</p> <p>- wymienianie głównych instytucji ustrojowych Stanów Zjednoczonych i wyjaśnienie, w jaki sposób konstytucja amerykańska realizowała w praktyce zasadę trójpodziału władzy</p> <p>- wyjaśnienie głównych przyczyn rewolucji i ocena jej skutków</p> <p>- wskazanie charakterystycznych cech dyktatury jakobińskiej</p> <p>- opis głównych zasad ideowych rewolucji francuskiej zawartych w Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela</p> <p>- charakterystyka zasad trójpodziału władzy Monteskiusza i zasadę umowy społecznej Rousseau</p> <p>- wyjaśnienie głównych przyczyn rewolucji francuskiej i ocena jej skutków</p> <p>- opis zmian w Europie w okresie napoleońskim w zakresie stosunków społeczno-gospodarczych i politycznych</p> <p>- wyjaśnienie okoliczności utworzenia Legionów Polskich i Księstwa Warszawskiego oraz opis cech ustrojowych i terytorium Księstwa Warszawskiego</p> <p>- ocena polityki Napoleona wobec sprawy polskiej oraz postaw Polaków wobec Napoleona</p> <p>- przedstawienie zasad i postanowień kongresu wiedeńskiego, uwzględniając jego decyzje w sprawie polskiej</p> <p>- wyjaśnienie głównych założeń idei liberalizmu, socjalizmu oraz idei narodowych w Europie</p>

	<p>w pierwszej połowie XIX w.</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienienie charakterystycznych cech rewolucji przemysłowej - podanie przykładów pozytywnych i negatywnych skutków procesu uprzemysłowienia, w tym dla środowiska naturalnego - identyfikowanie najważniejszych wynalazków i odkryć XIX w. oraz wyjaśnienia następstwa ekonomiczne i społeczne ich zastosowania - opis zmian w poziomie życia różnych grup społecznych między połową XVIII w. a połową XIX w. na podstawie źródeł pisanych, ikonograficznych i statystycznych - dostrzeganie podobieństw i różnic w procesie jednoczenia Włoch i Niemiec - opis przyczyn i skutków wojny secesyjnej w Stanach Zjednoczonych - wyjaśnienie przyczyn i sytuowanie w przestrzeni kierunków oraz zasięgu ekspansji kolonialnej państw europejskich w XIX w. - ocena pozytywnych i negatywnych skutków polityki kolonialnej z perspektywy europejskiej oraz kolonizowanych społeczeństw i państw - przedstawienie głównych nurtów życia politycznego pod zaborami w końcu XIX w. - charakterystyka przyczyn i następstw procesu demokratyzacji życia politycznego - przedstawienie nowych zjawisk kulturowych, w tym narodzin kultury masowej i przemian obyczajowych - wymienienie głównych przyczyn narastania konfliktów pomiędzy mocarstwami europejskimi na przełomie XIX i XX w. oraz umiejscowienie ich na politycznej mapie świata i Europy - charakterystyka specyfiki działań wojennych ze szczególnym uwzględnieniem nowych środków technicznych - wyjaśnienie politycznych i społeczno-gospodarczych przyczyn wybuchu rewolucji w Rosji w 1917 r. - wyjaśnienie okoliczności przejęcia przez bolszewików władzy w Rosji - opis bezpośrednich następstw rewolucji lutowej i październikowej dla Rosji oraz Europy - charakterystyka reakcji Europy na wydarzenia w Rosji - charakterystyka stosunku państw zaborczych do sprawy polskiej oraz przedstawienie poglądów zwolenników różnych orientacji na problem Polski - ocena wysiłku zbrojnego Polaków - wyjaśnienie międzynarodowych uwarunkowań sprawy polskiej w czasie wojny
dobry	<ul style="list-style-type: none"> - wymienianie idei oświecenia - charakterystyka zasady trójpodziału władzy Monteskiusza - porównanie reform oświeceniowych wprowadzonych w Prusach, Rosji i Austrii - przedstawianie przyczyn i przejawów kryzysu państwa polskiego w czasach saskich - charakterystyka projektów reform ustrojowych Polski w czasach oświecenia - przedstawienie osiągnięć Komisji Edukacji Narodowej - sytuowanie w czasie I, II i III rozbioru Rzeczypospolitej i wskazywanie na mapie zmian terytorialne po każdym rozbiorze - rozpoznanie charakterystycznych cech polskiego oświecenia - sytuowanie w czasie obrad Sejmu Wielkiego oraz uchwalenia Konstytucji 3 maja; wymienianie reform Sejmu Wielkiego oraz postanowień Konstytucji 3 maja - wyjaśnienie okoliczności zawiązania konfederacji targowickiej i ocena jej następstw - przedstawienie celów i następstw powstania kościuszkowskiego - przedstawienie następstw wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych - opis wkładu Polaków w walkę o niepodległość Stanów Zjednoczonych - wymienianie głównych instytucji ustrojowych Stanów Zjednoczonych - wyjaśnienie głównych przyczyn i przebiegu rewolucji - wskazanie charakterystycznych cech dyktatury jakobińskiej - opis głównych zasad ideowych rewolucji francuskiej zawartych w Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela - opis zmian w Europie w okresie napoleońskim w zakresie stosunków społeczno-gospodarczych i politycznych - wyjaśnienie okoliczności utworzenia Legionów Polskich i Księstwa Warszawskiego oraz opis cech ustrojowych i terytorium Księstwa Warszawskiego

	<ul style="list-style-type: none"> - ocena polityki Napoleona wobec sprawy polskiej oraz postaw Polaków wobec Napoleona - przedstawienie zasad i postanowień kongresu wiedeńskiego, uwzględniając jego decyzje w sprawie polskiej - wyjaśnienie głównych założeń idei liberalizmu, socjalizmu oraz idei narodowych w Europie w pierwszej połowie XIX w. - wymienienie charakterystycznych cech rewolucji przemysłowej - podanie przykładów pozytywnych i negatywnych skutków procesu uprzemysłowienia, w tym dla środowiska naturalnego - identyfikowanie najważniejszych wynalazków i odkryć XIX w. - opis zmian w poziomie życia różnych grup społecznych między połową XVIII w. a połową XIX - dostrzeganie podobieństw i różnic w procesie jednoczenia Włoch i Niemiec - opis skutków wojny secesyjnej w Stanach Zjednoczonych - wyjaśnienie przyczyn i sytuowanie w przestrzeni kierunków oraz zasięgu ekspansji kolonialnej państw europejskich w XIX w. - przedstawienie nowych zjawisk kulturowych - przedstawienie głównych nurtów życia politycznego pod zaborami w końcu XIX w. - charakterystyka przyczyn i następstw procesu demokratyzacji życia politycznego - przedstawienie nowych zjawisk kulturowych, w tym narodzin kultury masowej i przemian obyczajowych - wymienienie głównych przyczyn narastania konfliktów pomiędzy mocarstwami europejskimi na początku XX w. - charakterystyka specyfiki działań wojennych ze szczególnym uwzględnieniem nowych środków technicznych - wyjaśnienie politycznych i społeczno-gospodarczych przyczyn wybuchu rewolucji w Rosji w 1917 r. - wyjaśnienie okoliczności przejęcia przez bolszewików władzy w Rosji - opis bezpośrednich następstw rewolucji lutowej i październikowej dla Rosji oraz Europy - charakterystyka stosunku państw zaborczych do sprawy polskiej oraz przedstawienie poglądów zwolenników różnych orientacji - ocena wysiłku zbrojnego Polaków
dostateczny	<ul style="list-style-type: none"> - wymienianie idei oświecenia - wskazanie ważniejszych reform oświeceniowych wprowadzonych w Prusach, Rosji i Austrii - przedstawianie przyczyn i przejawów kryzysu państwa polskiego w czasach saskich - przedstawienie osiągnięć Komisji Edukacji Narodowej - sytuowanie w czasie I, II i III rozbioru Rzeczypospolitej i wskazywanie na mapie zmian terytorialne po każdym rozbiorze - rozpoznanie charakterystycznych cech polskiego oświecenia - sytuowanie w czasie obrad Sejmu Wielkiego oraz uchwalenia Konstytucji 3 maja - przedstawienie celów i następstw powstania kościuszkowskiego - przedstawienie następstw wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych - wymienianie głównych instytucji ustrojowych Stanów Zjednoczonych - wyjaśnienie głównych przyczyn i przebiegu rewolucji francuskiej - opis cech ustrojowych i terytorium Księstwa Warszawskiego - przedstawienie zasad i postanowień kongresu wiedeńskiego - wyjaśnienie głównych założeń idei liberalizmu, socjalizmu oraz idei narodowych w Europie w pierwszej połowie XIX w. - wymienienie charakterystycznych cech rewolucji przemysłowej w Europie - identyfikowanie najważniejszych wynalazków i odkryć XIX w. - wskazywanie głównych etapów w procesie jednoczenia Włoch i Niemiec - opis głównych etapów wojny secesyjnej w Stanach Zjednoczonych - przedstawienie nowych zjawisk kulturowych, w tym narodzin kultury masowej i przemian obyczajowych - wymienienie głównych przyczyn narastania konfliktów pomiędzy mocarstwami europejskimi na początku XX w. - charakterystyka specyfiki działań wojennych ze szczególnym uwzględnieniem nowych środków technicznych - wskazanie głównych cech rewolucji w Rosji w 1917 r. - charakterystyka stosunku państw zaborczych do sprawy polskiej w czasie I wojny światowej

dopuszczający	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnienie głównych pojęć: oświecenie, absolutyzm oświecony, Komisja Edukacji Narodowej, Deklaracja Praw Człowieka i Obywatela, rewolucja francuska, krwawe rządy Jakobinów, Konstytucja 3 Maja, Sejm Wielki, Konfederacja Targowicka, powstanie kościuszkowskie, Księstwo Warszawskie, Królestwo Polskie, Zasady Kongresu Wiedeńskiego, rewolucja przemysłowa, socjalizm, socjaldemokracja, liberalizm, konserwatyzm, wiosna ludów, powstanie listopadowe, powstanie styczniowe, rzeź galicyjska, zjednoczenie Niemiec, zjednoczenie Włoch, trójporozumienie (ententa), trójprzymierze (państwa centralne), rewolucja październikowa, wojna błyskawiczna, wojna pozycyjna - wskazywanie na mapie zmian terytorialnych Polski w czasie zaborów, Księstwa Warszawskiego, Królestwa Polskiego - wymienienie i scharakteryzowanie działalności głównych postaci historycznych: Izaak Newton, Karol Monteskiusz, Tadeusz Rejtan, Stanisław Konarski, Hugon Kołłątaj, Thomas Jefferson, Jerzy Waszyngton, Ludwik XVI, Maksymilian Robespierre, Stanisław Małachowski, Tadeusz Kościuszko, Napoleon Bonaparte, Jan Henryk Dąbrowski, Klemens von Metternich, Karol Marks, Adam Jerzy Czartoryski, Piotr Wysocki, Ludwik Mierosławski, Romuald Traugutt, Michał Drzymała, Jozef Piłsudski, Roman Dmowski, Jan Matejko, Wincenty Witos, Franciszek Ferdynand Habsburg, Alfred von Schlieffen, Włodzimierz Lenin, Ignacy Jan Paderewski - wymienienie królów Polski panujących w XVIII wieku z datami panowania - wyjaśnienie najważniejszych dat: 1772 r., 1789 r., 3 maja 1791 r., 1792 r., 1793 r., 1794r., l.1807 – 1815, 1815 r., 29/30 września 1830 r., 1846 r., 1848 r., 22 stycznia 1863 r., 28 lipca 1914 r., 1914 r., 1916 r., 3 marca 1918 r., 11 listopada 1918 r., 1919 r.
niedostateczny	<ul style="list-style-type: none"> - brak umiejętności wyjaśnienia głównych pojęć historycznych: oświecenie, absolutyzm oświecony, Komisja Edukacji Narodowej, Deklaracja Praw Człowieka i Obywatela, rewolucja francuska, krwawe rządy Jakobinów, Konstytucja 3 Maja, Sejm Wielki, Konfederacja Targowicka, powstanie kościuszkowskie, Księstwo Warszawskie, Królestwo Polskie, Zasady Kongresu Wiedeńskiego, rewolucja przemysłowa, socjalizm, socjaldemokracja, liberalizm, konserwatyzm, wiosna ludów, powstanie listopadowe, powstanie styczniowe, rzeź galicyjska, zjednoczenie Niemiec, zjednoczenie Włoch, trójporozumienie (ententa), trójprzymierze (państwa centralne), rewolucja październikowa, wojna błyskawiczna, wojna pozycyjna - brak umiejętności wskazania na mapie zmian terytorialnych Polski w czasie zaborów, Księstwa Warszawskiego, Królestwa Polskiego - brak umiejętności wymienienia i scharakteryzowania działalności głównych postaci historycznych: Izaak Newton, Karol Monteskiusz, Tadeusz Rejtan, Stanisław Konarski, Hugon Kołłątaj, Thomas Jefferson, Jerzy Waszyngton, Ludwik XVI, Maksymilian Robespierre, Stanisław Małachowski, Tadeusz Kościuszko, Napoleon Bonaparte, Jan Henryk Dąbrowski, Klemens von Metternich, Karol Marks, Adam Jerzy Czartoryski, Piotr Wysocki, Ludwik Mierosławski, Romuald Traugutt, Michał Drzymała, Jozef Piłsudski, Roman Dmowski, Jan Matejko, Wincenty Witos, Ferdynand Habsburg, Alfred von Schlieffen, Włodzimierz Lenin, Ignacy Jan Paderewski - brak umiejętności wymienienia królów Polski panujących w XVIII wieku z datami panowania - brak umiejętności wyjaśnienia najważniejszych dat: 1772 r., 1789 r., 3 maja 1791 r., 1792 r., 1793 r., 1794r., l.1807 – 1815, 1815 r., 29/30 września 1830 r., 1846 r., 1848 r., 22 stycznia 1863 r., 28 lipca 1914 r., 1914 r., 1916 r., 3 marca 1918 r., 11 listopada 1918 r., 1919 r.